17 Jaar. No. 56. — 's HERTOGENBOSCH. — Donderdag 15 Mei 1845.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DIGERE VERUM QUID VETAT? HORATIUS.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad . . f 12.
Franco per post. » 14.

ADVERTENTIEN
15 cents de regel
behalve 15 cents zegel

(Verschijnende driemalen in de week. Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

HET ADRES VAN DEN STEDELIJKEN RAAD VAN 'S HERTOGENBOSCH aan Z. M. den Koning.

Wij deelden in ons nommer van den 8 dezer dit adres in zijn geheel mede, en houden ons overtuigd, dat het op onze lezers denzelfden indruk verwekte, dien het op ons had. Met waardigheid heeft de stedelijke raad van Noord-Brabants oude hoofdstad de behoeften derzelve voor den koninklijken troon opengelegd en met warmte hare belangen bepleit. Een voortreffelijke geest van verlichting en beschaving straalt in al de woorden van dit adres door, en het stedelijk bestuur heeft zich op de hoogte weten te plaatsen van hetgeen de ware huishoudkunde van staat in onze tijden vordert, alle bekrompen inzigten van eigenbelang afschuddende en vrij van de hatelijke bedoelingen eener maar al te algemeene monopolie-zucht. Anderen gunnende wat hun welvaart en voorspoed kan aanbrengen, heeft de raad slechts voor de stad 's Hertogenbosch gevraagd, wat ook in haar midden, de, *door de gevolgen van de beschaving en van de populariteit des handels en van ijverige vaderen* gesmolte welvaart, kon opbeuren. Niets is billijker. Hebben de ontwikkelingen van latere tijden de *grijze veste* beroofd van de voordeelen, welke zij bezat vóór dat die ontwikkelingen tot stand kwamen, dan behoort zij ook het eerst in aanmerking te komen, wanneer nieuwe bronnen van welvaart geopend worden, welke haar het verlies dier voordeelen eenigszins kunnen vergoeden.

Wij twijfelen dan ook niet, of Z. M. onze geëerbiedigde koning zal, bij de overweging der door het stedelijk bestuur van 's Hertogenbosch aangevoerde redenen, en vooral bij de beschouwing dat het ten deze te nemen besluit, als het ware, voor die stad eene levenskwestie wordt, zooals in het adres zoo duidelijk wordt uiteengezet, zich hare belangen ernstig aantrekken, en volgaarne zoodanige beschikkingen nemen en voorschrijven, als waardoor *de grijze veste, die sedert eeuwen zoo veel tot behoud van den staat heeft geleden, uit hare kwijning in nieuwen luister herrijzen zal.*

Ook in onze tijden heeft de provincie Noord-Braband, en vooral de stad 's Hertogenbosch, zich jegens het vaderland verdienstelijk gemaakt; ja, dubbel verdienstelijk, daar zij niet alleen, met geheel Nederland, goed en bloed voor koning en vaderland veil hadden, maar nog bovendien in ruime mate de nadeelige gevolgen van den druk der omstandigheden moesten ondervinden. Zij droegen dezelve gewillig; echte vaderlandsche liefde alleen was in staat, dien druk met zooveel moed en geduld te dragen, als zij hebben aan den dag gelegd. Maar waarom hierover uitgeweid: de koning weet het dunners beter, dan ieder ander; hij zelf was er ooggetuige van; uit zijnen mond is meer dan eenmaal het vleijend getuigenis daarvan gevloeid.

Doelmatig was het echter, dat de stedelijke raad van 's Bosch dit nog eenmaal aanhaalde. Wie herinnert zich immers niet, hoe, in die tijden, zekere menschen er op uit waren, om op de provincie Noord-Braband en bijzonderlijk op de stad 's Hertogenbosch, eene harde verdenking te doen afdalen; hoe men wantrouwen trachtte te zaaijen tegen, dat schoon gevest en door allerlei lage insinuatiën dat wantrouwen voeden wilde. De oorzaken hiervan waren genoegzaam bekend en zijn zulks nog. Zegevierend heeft het gewest al die betigtingen en verdenkingen wederlegd, niet door woorden, maar door daden, door schitterende daden. Ook *zijne* zonen stonden onder Neerlands vanen geschaard en waren voorzeker niet de minst dappere, de minst ijverige en getrouwe. Ook zijne ingezetenen offerden op het altaar des vaderlands en gewis niet het bekrompenst. Inlegeringen en watervloeden, staat van beleg en al wat de oorlog nadeelige over een land verspreidt, werd er verduurd, omdat het 't welzijn van het algemeen vaderland gold. Die zóó op beschuldigingen antwoordt, die zóó verdenkingen van zich afweert, verdient eene schoone bladzijde in de jaarboeken des vaderlands, verdient de erkentelijkheid van land- en tijdgenooten en mag billijke aanspraak op wederkeerige medewerking in de hoogste belangen maken. Van onze provincie mag met regt gezegd worden: *bene merita est de patria* en daarna moet met haar gehandeld worden.

Vol vertrouwen dus op hare vorige daden en op de regtvaardigheid van eenen vorst, die van dezelve getuige was en meermalen getoond heeft ze te waarderen, verwacht de provincie Noord-Braband en vooral de stad 's Hertogenbosch, de spoedige volvoering harer wenschen en de krachtdadige behartiging harer belangen.

Dank zij intusschen aan het stedelijk bestuur voor de zorg waarmede het de belangen zijner ingezetenen tijdig ter harte genomen heeft, en op eene even krachtige als waardige wijze voor 's konings troon heeft nedergelegd. Met gerustheid steunen wij op deszelfs verdere pogingen, en houden ons verzekerd, dat, indien zijn verzoek aan den koning, zoo als wij billijk verwachten mogen, wordt ingewilligd, het noch zorg noch moeite zal sparen om de aan hetzelve toevertrouwde belangen op het krachtdadigst te ondersteunen en te bevorderen, hetgeen nu reeds geduan is staat ons daar borg voor.

AMERIKA.

De schooner *Viper*, te Falmouth aangekomen, heeft berigten aangebragt uit Rio-Janeiro tot den 25 maart.

In Rio-Grande is de burgeroorlog geeindigd. De generaal David Canabarro, het hoofd der opstandelingen in die provincie, heeft eene proclamatie uitgevaardigd, in welke hij verklaart dat hij de sedert 9 jaren door hem tegen de keizerlijke regering gevoerde vijandelijkheden staakt. « Een vreemd gezag, zegt zij, bedreigt de onschendbaarheid van het rijk: alle Brazilianen zijn dus gehouden zich te vereenigen en eene lijn te trekken. »

— De *New-York Herald* zegt, dat de regering van Mexiko bereid is de onafhankelijkheid van Texas te erkennen, tenzij dit land zich niet aan de Vereenigde Staten sluite.

— De indruk door de redevoering van sir Robert Peel over het grondgebied van den Oregon, in de Vereenigde Staten te weer gebracht, is niet zoo ongunstig geweest, als men dit aanvankelijk vreesde.

Vooral het achtingswaardig gedeelte der drukpers betoont veel gematigdheid en het zijn alleen de bladen van gemeene soort die den oorlog prediken.

— Volgens berigten uit Mexiko van 4 April had de Mexikaansche regering aan den gezant der Vereenigde Staten zijne paspoorten gezonden, met aanzegging, dat ten gevolge van het besluit omtrent de inlijving van Texas in het gebied der Unie, de diplomatieke betrekkingen tusschen de beide staten waren afgebroken. Te gelijk had de Mexikaansche regering aan de hoven van Frankrijk, Engeland en Spanje protesten tegen die inlijving gezonden en een besluit uitgevaardigd, waarbij alle Mexikaansche havens voor de Amerikaansche vlag gesloten worden verklaard.

— De bladen van Toronto maken melding van eenen brand in London (Canada west), de verschrikkelijkste, die ooit in Canada heeft plaats

Ruim 150 huisgezinnen zijn door denzelve van have en erf beroofd. De schade wordt begroot op 200,000 dollars.

— Te Pittsburgh, in Pennsylvanië, is den 11 april een brand ontstaan, in eve[illegible]digheid veel vernielender dan die, welke in 1835 New-York heeft gezocht. De brand woedde 22 uren zonder gestuit te kunnen worden, en benevens een aantal menschen, die daarbij het leven hebben verloren, werden 1000 à 1200, of volgens anderen 1800 huizen door de vlammen verteerd. Het verlies wordt geschat op 10 millioen dollars.

—Santa Anna is nog niet gevonnisd en schijnt hoop op zijn geheel ontslag te voeden, het zij van den kant zijner vijanden, het zij door de hulp zijner vrienden.

ZWITSERLAND.

Het opperste geregtshof heeft het door de criminele regtbank tegen dr. Steiger, de aanvoerder der vrijkorpsen, gewezen vonnis, hetwelk hem ter dood veroordeelt, bekrachtigd; men gelooft echter dat de groote raad hem genade zal schenken.

DUITSCHLAND.

Op de weigering van het apostolisch vicariaat van Dresden, om de Catholijke geestelijkheid te magtigen, des noods hare bediening te verleenen bij het doopsel, het huwelijk of het begraven van schismatieken, heeft de minister van eerediensten in het koningrijk Saksen de protestantsche leeraars, met die bediening, wanneer zij gevorderd werd, belast, met uitzondering echter van de biecht en de communie. Zij zullen al de dusdanig verrigte bedieningen, bij akte, in hunne registers inschrijven. Intusschen begint de voorziene overhelling der Rongiaansche scheuring naar het protestantismus reeds merkbaar te worden; zij zal door hetzelve geheel ingeslokt worden zoodra de eerste vervoering zal voorbij zijn en de rooalligen zullen gebrek krijgen aan de noodige gelden [illegible] tot de behoeften hunner heiligschendende eeredienst.

ENGELAND.

In de zitting van het huis der gemeenten van den 9 dezer, heeft sir J. Graham een plan van akademische opleiding voor Ierland aangeboden. Het hoofdbeginsel van dit plan is om alle klassen in de gelegenheid te stellen van het onderwijs gebruik te maken, zonder het godsdienstig gevoel van eene derzelve te kwetsen.

Nevens de universiteit van Dublin wier instellingen en privilegien onveranderd blijven, wil de regering nog drie collegien, tot aankweeking van wetenschappen en kunsten, daarstellen, namelijk een te Cork, het tweede te Limerick of Galway en het derde te Belfast of Derry.

Na eene vrij levendige discussie heeft het huis in de aanbieding van het wetsontwerp toegestemd.

— Volgens het Iersch dagblad *Freeman* zouden de heeren O'Connell, O'Brien, Dillon, Browne en de overige Iersche leden van het parlement besloten hebben, ingeval zij gelast werden om de zittingen dier vergadering bij te wonen, waartoe, zoo als men weet, plan is, daaraan niet te gehoorzamen. Zij zullen zich door den sergeant der kamer laten halen, opdat het regt van het Engelsch parlement, om de Iersche leden tot het bijwonen der zittingen te dwingen, onderzocht en op eene wettige wijze uitgemaakt worde.

— De Maltesers hebben een dankadres, te Malta in het Engelsch en Italiaansch gedrukt, aan lord Stanley, minister van koloniën te Londen opgezonden, waarbij hem hunne erkentelijkheid betuigen voor de gegeven toestemming, om op het eiland Malta een middelbaar opp te rigten onder beheer van de jezuïten. In dit adres schilderen zij al het goede af dat zij verwachten van eene opvoeding, door die vaders aan de Maltesen jongelingschap gegeven. Den 18 april was het reeds voorzien van bijna vierduizend handteekeningen, zoo van geestelijken als van huisvaders en andere inwoners van het eiland Malta.

— Twee stoomschepen hebben den 16 dezer nieuw 400 misdadigers van de gevangenis van Millbank overgebragt naar het schip *David Malcolm*, hetwelk dezelve naar Van Diemensland en het eiland Norfolk, werwaarts zij volgens hun vonnis gedeporteerd moeten worden, over zal brengen.

PORTUGAL.

Zekere dr. Kalley, zendeling van het Londensch bijbelgenootschap, had zich te Madera gevestigd, en stelde alle pogingen in het werk, om het protestantismus onder de arme lieden te verspreiden, daartoe vooral het middel van ruime gelduitdeelingen, waartoe hij door zijne geloofsgenooten werd in staat gesteld, te baat nemende. In hechtenis genomen uithoofde van wederregtelijke uitoefening der geneeskunde, werd hij echter weldra in vrijheid gesteld, omdat men niet alle beschermende formaliteiten, welke een der voorregten van de Engelsche onderdanen zijn, in acht had genomen. Het proces werd niettemin voortgezet, gouwel wegens de wederregtelijke uitoefening der geneeskunde als omdat hij door zijn proselytismus de openbare rust gestoord had. Kalley heeft getracht zich te verdedigen en zelfs eene schadeloosstelling voor zijne gevangenneming geëischt. In de maand februarij ll. begaf hij zich naar Lissabon; daar bood hij aan, om van zijne vordering eener schadevergoeding af te zien, indien men hem eene akte van toelating als apotheker wilde geven; zijne aanvraag werd van de hand gewezen en men maakte zelfs zwarigheid hem toe te staan naar Madera terug te keeren. Lord Stuart trad tusschen beide en stelde de volgende schikking voor: dr. Kalley zoude afzien van de schadeloosstelling en van de akte van toelating, en zou zich verbinden, zich niet meer met godsdienstige zaken in te laten, het gouvernement daarentegen zou de vervolging staken en hem vrij naar Madera laten wederkeeren. Deze voorstellen zijn aangenomen en Kalley is naar Madera teruggekeerd. Zal nu echter de zendeling-apotheker ophouden de proselyterij uit te oefenen en alzoo afstand doen van het ruim inkomen, hem door de bijbelgenootschappen geschonken? Het is te betreuren dat het Portugeesch gouvernement met niet meer kracht de vorderingen van den Engelschen minister heeft tegengegaan, daar het zeer goed weet dat de Engelsche missionarissen zich te Madera met geheel andere zaken dan met de godsdienst hezig houden.

De bisschop van Madera heeft intusschen eenen herderlijken brief uitgevaardigd aan al de geestelijken aan zijn kerspel, om hen te vermanen met verdubbelden ijver hunne onderhoorigen voor de besmetting der dwaling te bewaren; hun onder het oog brengende dat, indien zij het geld der sectarissen aannemen, zij gevaar loopen hunne ziel tegen den prijs van dat goed aan het verderf over te geven.

— De laatste ingeschoven bisschop, die zich tot heden te Aveiro had weten staande te houden, ondanks de overeenkomst tusschen het Portugeesch gouvernement en mgr. Cappaccini gesloten, is eindelijk gedwongen geworden zich te verwijderen, niettegenstaande de krachtige bescherming, welke hij bij vele aanzienlijke personaadjen vond. Den 19 maart was hij evenwel nog niet vertrokken. Er zal dus nog slechts één der scheurzieke bewindvoerders over de geheele uitgestrektheid van het Portugeesch rijk verblijven. De onderhandelingen over de kerkelijke aangelegenheden in de bezittingen in Afrika, staan insgelijks op veelen gelden voet. De toegeeflijkheid en langmoedigheid van den H. Stoel zullen goede vruchten hebben voortgebragt.

SPANJE.

Men zegt dat de koningin op hare reis vergezeld zal zijn van de ministers van oorlog, buitenlandsche zaken en marine.

— Volgens berigten uit Madrid van den 3 mei had de kamer van afgevaardigden dien dag met 93 tegen 36 stemmen het ontwerp van wet aangenomen, waarbij het bewind wordt gemagtigd om tot de regeling der openbare schuld over te gaan. Bij de beraadslagingen daarover had de minister van financiën bij herhaling de verzekering gegeven, dat er geene nieuwe schuld daargesteld zou worden en geene verhooging van belasting zou plaats hebben. Hij heeft de renten der schuld op omstreeks 84 millioen francs geschat, en de stellige hoop uitgedrukt, dat hij de schuldeischers van den staat, die door de financiële ongelegenheden van Spanje zooveel geleden hebben, zou kunnen bevredigen.

— Te Palma werd de hertog de Montpensier verwacht, die van Algiers zich naar dat Spaansch eiland zal begeven, om het te bezoeken.

FRANKRIJK.

Het gerucht van de eerlange aankomst te Parijs van onderscheidene gekroonde hoofden, bevestigt zich elken dag al meer. Goed onderrigte personen verzekeren, dat het congres van constitutionele notaren te Parijs in de maand julij zal plaats hebben. De aanstaande doorluchtige gasten van den koning der Franschen zijn: de koningin van Engeland, de jonge koningin van Spanje, de koning en de koningin van Napels en de koning van Holland. Lodewijk Philips en zijn gezin zullen bij de onderscheidene vorstelijke personen de *honneurs* van Frankrijk en van Parijs waarnemen. De hertog en de hertogin van Nemours zullen hare Britsche majesteit te gemoet gaan, de prins van Joinville zal zich naar de grenzen van Spanje begeven om de koningin Isabella te ontvangen. De hertog van Aumale zal zijnen oom, den koning van Napels en de hertog van Montpensier den koning van Holland te gemoet gaan. Deze laatste zal te Duinkerken ontscheepen. Teneinde die doorluchtige bezoekers waardiglijk te ontvangen, zal men, behalven over de Tuilerien, tevens beschikken over de eertijds door Hendrik IV bewoonde vertrekken op de Louvre. (*Moniteur de Paris.*)

— De heer Horace Vernet wordt binnen eenige dagen, als overbrenger van depeches van den maarschalk Bugeaud, te Parijs verwacht.

— De heer Rossi wordt tegen het einde dezer maand te Parijs verwacht, dewijl zijn vertrek te Rome is nog niet benoemd. (*Correspondentie.*)

— Bijna eene maand geleden verhaalde men, dat de hertog de Broglie ter zake van de traktaten nopens het regt van onderzoek nieuwe voorwaarden met het kabinet van Londen vastgesteld had. Tot heden is echter te dien aanzien niets officieels bekend gemaakt, en men heeft dan ook reden te gelooven, dat de zending van den hertog de Broglie te Londen hetzelfde resultaat gehad heeft als die van den heer Rossi te Rome. (*Correspondentie.*)

— Tegenwoordig tot twee laatste verkiezingen is de Fransche akademie volgenderwijze samengesteld:

Pairs, de burggraaf de Chateaubriand, de heeren Lacretelle, Jouy, Baour-Lormian, Villemain, Droz, Brifaut, Guiraud, de Salvandy, Royer-Collard, Lebrun, de Barante, Lamartine, graaf Ségur, Pongerville, Cousin, Viennet, [illegible], Dupin, Tissot, Thiers, Scribe, Salvandy, Duvergier, Guizot, Mignet, Flourens, [illegible], de Sainte-Aulaire, Ancelot, Tocqueville, Vaulabelle, Balanche, Patin, Saint-Marc Girardin, Sainte Beuve, Mérimée, de Vigny en Vitet.

— De verkooping der schilderijen-verzameling van wijlen zijne eminentie de kardinaal Fesch heeft thans te Rome plaats, waar onder anderen twee [illegible] van Rembrandt [illegible] Ponce zijn

verkocht. Een zeer groot landschap van Hobbema heeft 44,520 francs opgebragt, terwijl eene *Terugkomst van de jagt* door Wouwerman tot 68,727 francs is gestegen.

— De beraadslagingen over het ontwerp van wet betrekkelijk de wapening der vestingwerken rondom Parijs zijn in de zitting van den 9 mei ten einde geloopen. De verschillende amendementen, op de artikelen van het ontwerp voorgesteld, zijn alle verworpen, met uitzondering van dat, hetwelk door de commissie voorgesteld was en waarmede de regering zich vereenigd had, en hetwelk de bepaling inhield, dat het voor de wapening der forten bestemde geschut te Bourges opgelegd en alleen in geval van oorlog naar Parijs overgebragt zou worden. Het geheel ontwerp is aangenomen met 227 tegen 131 stemmen, en dus met eene meerderheid van 96 stemmen. Deze meerderheid is aanzienlijker dan men verwacht had, en wordt toegeschreven aan het amendement dat het door de commissie met goedvinden der regering voorgesteld en aangenomen amendement geacht werd eenen genoegzamen waarborg op te leveren tegen de bij velen bestaande vrees, dat de verdedigingswerken der hoofdstad in de hand der regering een middel zouden kunnen worden om de vrijheid des volks te fnuiken.

Gedurende de beraadslagingen over deze wet zijn er hevige woorden gewisseld tusschen de heeren Thiers en de Lamartine, welke van zoodanigen aard waren, dat de president der kamer noodig oordeelde, ten einde eenig verder onheil te voorkomen, de beide kampvechters na de zitting bij zich te doen komen; waar de zaak, in het bijzijn van eenige vrienden, in der minne geschikt is.

— Uit Havre schrijft men van den 8 mei:

De Nederlandsche oorlogsstoom-korvet *Cycloop* is heden morgen hier ter reede gekomen. Zij was bestemd naar Rouaan, om den hertog van Saksen-Weimar daar te brengen. De loods heeft vermeend, dat een schip met zulk een' grooten diepgang de [illegible] niet kon opvaren, weshalve het in het koningsdok heeft moeten blijven liggen. De hertog van Saksen-Weimar was met het stoomschip *Normandia* naar Rouaan vertrokken. De equipagien van den doorluchtigen reiziger hadden den landweg genomen. De *Cycloop*, zegt men, zou te Havre eenige kunstvoorwerpen inladen.

[illegible] eenige den nieuwe vijandelijkheden van Abd-el-Kader tegen de Fransche regering, zoo men zegt, bevestigen, [illegible] den generaal Delarue, in hoedanigheid van [illegible] commissaris, naar den keizer van Marokko [illegible] te vaardigen.

Het doel dier zending is ongetwijfeld om Abdel-Rhaman te herinneren aan de door hem ten opzigte van den oproerigen emir aangegane verbindtenissen.

— Volgens de laatste berigten uit Algerie, wordt te Miliana een expeditie-leger bijeen gebragt, de maarschalk Bugeaud moest den 3 dezer in die stad aankomen, en zich van daar naar Orleansville en Tenez begeven. De generaal Bedeau zal te gelijkertijd met eene colonne uit Algiers naar Cherchell vertrekken.

— Den 27 april, ten zes ure acht minuten 's avonds, werd te Algiers een vrij hevige schok van aardbeving gevoeld. Eenige personen beweren in den loop van den dag nog eenige ligte schokken te hebben opgemerkt.

— Brieven, welke wij uit Macao ontvangen, deelen ons eene tijding mede, welke in Europa in sterke mate de aandacht tot zich zal trekken, zoo zij bevestigd wordt, en de Fransche zending in China groote eer zou aandoen. Er zou van niets minder kwestie zijn dan van het afschaffen der strenge edicten, welke aan de Chinezen verbieden het christendom te omhelzen. Men weet dat deze edicten, na onder de regering van den keizer Kan-Hi herroepen te zijn, weder meer dan eene eeuw geleden van kracht zijn geworden, op aanmaning van het bestuur der eeredienst, en dat de Chinesche overheden die tot op dezen tijd toe met eene zeer groote gestrengheid ten uitvoer hebben doen brengen. Dus vindt het christendom een dubbelden hinderpaal tegen zijne invoering in het keizerrijk; van den eenen kant belemmeren de wetten, welke den vreemdelingen verbieden in het binnenland des rijks door te dringen, de vorderingen der Europesche zendelingen; van den anderen kant worden de Chinezen, die, aan zich zelve overgelaten, naar men zegt, neiging zouden hebben tot het omhelzen der christelijke godsdienst, door de straffen wederhouden, waarmede de edicten hen bedreigen. Deze edicten nu zouden vernietigd worden.

Dit zou een groote en roemrijke uitslag wezen voor onze zending. Engeland en Amerika hebben slechts handels-voordeelen erlangd; ook wij hebben die verkregen. Maar ons alleen zou de eer toekomen van in China het christendom en de beschaving te hebben vertegenwoordigd, door de edicten van onverdraagzaamheid en van vervolging te hebben doen afschaffen. (*J. des Déb.*)

De stemming der gedeputeerden ter gelegenheid der interpellatien van den heer Thiers omtrent de jesuiten, bekommert zeer de ware vrienden van godsdienst en orde. Een derzelver organen laat zich daarover aldus uit:

„Wij zijn, Goddank, noch dweepers, noch begeerig naar godsdienstige twisten, noch ook alarmroepers, die altijd bereid zijn ongerustheid in de gemoederen of in den staat te strooijen.

Maar wil dit zeggen dat wij, — ons verlatende op eenige minder of meer opregte betuigingen van eerbied voor de godsdienst, — ba de stemming van zaturdag laatstleden, de verzekering mogen koesteren, dat de gevaren, die de Kerk bedreigden, sedert dat oogenblik verdwenen zijn en de geestelijkheid rustig kan insluimeren, omdat men honderdmaal op het spreekgestoelte herhaald heeft, dat hare zaak gansch en noodwendig afgescheiden was van die der jesuiten?

De eenige was van de gemoedsbewegingen, die in onze kamer heerschte, bij deze gedenkwaardige beraadslaging; hij, die gezien heeft, hoe gemakkelijk men haar in de teederste godsdienstige vraagstukken wikkelt, voor deze, wij verklaren het zonder omwegen, is zulk een droombeeld onmogelijk.

Men zegt ons dat de kamer en de regering, door de jesuiten te treffen, geenszins de geestelijkheid treffen wil.

In eene zoo ernstige zaak moet men geen misbruik maken van de beslotenheid eener fijne onderscheiding.

Het is ontegenzeggelijk, dat door de jesuiten te verdrijven, men de pastoors nog niet uit hunne parochien, noch de bisschoppen uit hunne paleizen verdrijft.

Maar wordt de Kerk, wier godsdienstige instellingen, door haar goedgekeurd en aanbevolen, gij, naar willekeur en naar de vijandschap of de eischen uwer staatkunde, zonder eenigen redelijken grond, vernietigt, niet in hare regten en geheidheid getroffen?

Maar hebt gij niet verklaard, dat het beginsel van parlementair alvermogen, krachtens hetwelk gij heden de jesuiten verbant, even eens in al deszelfs omvang de overige godsdienstige instellingen kan treffen, die, in onze tijden vooral, niet allem den roem en de kracht der Kerk uitmaken, maar ook de onmisbare medehelpers zijn in het bereiken harer goddelijke bestemming?

Welken waarborg schenkt gij deze? Wie zal haar tegen de woede der partijen vrijwaren, indien dezelfde vooringenomenheid — want vooringenomenheid is voor u genoeg om te verbannen — morgen tegen haar oprijst? Zal het gezag dat heden zoo gemakkelijk door den stroom, die tegen hetzelve aandruischt, wordt medegesleept, morgen moediger en sterker zijn?

Wij willen niet uitweiden over de roekelooze verwetelheid, noch grieveude minachting voor het geestelijk gezag, welke gelegen zijn in de afgelegde verklaring, dat, welke ook de uitslag der met hetzelve begonnen onderhandelingen wezen moge, de pligt van het gouvernement altijd zijn zal de zaak door te drijven. Wij wenschen dat deze woorden, zoo redeloos kwetsend voor den H. Stoel en de bisschoppen, geene nieuwe inwikkelingen veroorzaken in eene zaak, welke reeds zoo vele ernstige moeijelijkheden oplevert.

Wij zullen ons vergenoegen om, zonder hartstogt, (de Hemel zij ons daarvan getuige) te zeggen, dat de gebeurtenissen die op handen zijn, de openbare redevoeringen, welke gehouden zijn, de uitlegging, welke regeringsbladen daaraan hebben gegeven en de noodwendige gevolgen van een verkeerd beginsel sterker zijn dan alle menschelijke tegenkantingen; dat al die redenen van vrees zeer ernstig zijn en vorderen dat, zoowel de tijdelijke als de geestelijke magt, bij het thans dreigend gevaar, er het oog op houden. Wat ons betreft, wij hopen, onder hetzelve, niet te kort te doen aan de moeijelijke pligten, ons door zulk eenen toestand opgelegd: wij willen, zoo veel wij maar eenigzins kunnen, standvastig en waakzaam blijven, zonder onregtvaardigheid, zonder terging.

NEDERLAND.

's HAGE, 12 mei. De leden van de eerste kamer der staten-generaal zijn opgeroepen om te vergaderen op maandag den 19 dezer.

— 13 mei. HH. MM. de koning en de koningin, benevens de verdere leden van het koninklijk geslacht, zijn heden namiddag uit deze residentie naar Amsterdam vertrokken.

— Bij besluit van den 9 mei jl., no. 57, heeft zijne majesteit benoemd tot secretaris voor de kamer van koophandel en fabrijken te Breda, den heer mr. P. J. J. Hollingerus Pijpers.

BARNEVELD, 6 mei. Een droevig ongeval, dat, hoewel hoogst zeldzaam, nogtans zeer gebeurlijk en, uit dien hoofde, wel waardig is eener waarschuwing aan de bewoners van het platte land, had onlangs plaats in onze nabijheid.

Een daglooner, wonende ongeveer een half uur gaans van hier, was met zijne vrouw en twee kinderen (om die te doen vaccineren) naar het dorp gegaan, latende het jongste, een kuaapje van negen maanden, in de wieg, alleen in hunne woning achter. Terug gekomen, vinden zij hun kind, dat inmiddels reeds door toevallige hulp eener buurvrouw van een gewissen dood scheen gered te zijn, in een' deerniswaardigen toestand weder. Door het varken dat zijn hok ontkomen was, aangevallen en uit de wieg gesleurd, werd het kind gevonden op de vloer jammerlijk verminkt. Van de regterhand waren de vingers meerendeels en van eenen voet twee teenen weggevreten, zoodat..... doch zwijgen wij van verdere ijsselijkheden en van het hartgrievend, doch te laat berouw der ouders. Aangenamer is het te berigten, dat door de zwerige belangstelling en kunde des geneesheers te Barneveld, het kleine lijdertje, dat enige dagen als tusschen leven en dood hing, schijnt te zijn behouden, ofschoon dan voor altoos het gebruik der regterhand moetende missen.

Om het toekomstig lot van het zoo ongelukkig geworden wezentje te lenigen, verzamelen de leden van het departement Barneveld, der maatschappij tot Nut van 't Algemeen eenig fonds, ter belegging in de spaarbank alhier, om, indien 's kinds leven gespaard blijft, op wegzamen ouderdom aan hem uitgereikt te worden.

LATERE BERIGTEN.

De jongste berigten uit Rome noemen den heer Brunelli als den apostolischen gezant bij het hof van Madrid.

— Het dagblad *Algérie* behelst eene belangrijke nieuwstijding. Indien men aan het verhaal van dat blad geloof kan slaan, zijn de emirs van de nog niet onderworpen Kabylen-stammen bijeengekomen bij den marabout Si-el-Mahadi, in den stam der Beni-Ratens. Ongeveer 600 opperhoofden, bevonden zich daar ter plaatse vereenigd, teneinde, te bepalen of zij zich aan Frankrijk zouden onderwerpen, dan wel of zij de aanvallen, die, zoo als zij het zich niet ontveinzen, door den maarschalk Bugeaud vroeg of laat tegen hen gericht zullen worden, moeten afwachten. Met eene overgroote meerderheid werd beslist dat bij *aankomst van den maarschalk de onderwerping plaats zou hebben.*

— De *Nouvelliste* van Marseille verzekert, dat een nieuw handels-verdrag tusschen Frankrijk en het koningrijk der beide Sicilië te Napels geteekend is geworden.

— De *Presse* beweert, dat de gezondheid van den heer Guizot volmaakt hersteld is. Den 10 dezer is hij door Lodewijk Philips en de koninklijke familie ontvangen geworden.

— De erfprins van Saksen-Weimar is te Parijs aangekomen en aan het paleis van het Elyssée-Bourbon afgestapt. De hertogin van Orleans is, zegt men, voornemens, om zelve bij haren jongen bloedverwant de *honneurs* van Frankrijks hoofdstad, gedurende zijn verblijf aldaar, waartenemen.

— In al de diplomatieke kringen van Parijs wordt verzekerd dat het huwelijk van koningin Isabella II met een prins uit het huis van Napels stellig bepaald is.

— De koning en de koningin der Belgen, alsmede de hertogin van Nemours, worden eerstdaags te Londen verwacht.

Mengelwerk.

Bekeering van eenen tachtigjarigen rabbijn.

Zelden gaan er weken voorbij, waarin niet de een of ander israëliet in Frankrijk, den Verlosser der wereld als den beloofden Messias huldigt en Zijne leer in de Catholijke Kerk omhelst. Maar onder de versche bekeeringen, is die, welke onlangs te Parijs heeft plaats gehad, de merkwaardigste.

Rabbi Siméon Michael, 78 jaren oud, heeft langen tijd de functien van rabbijn en schoolleeraar waargenomen. Grondig met de heilige schriften bekend, maar een slaaf van de doode letter en blind naar den geest, had hij slechts eenmaal in zijn leven eene flaauwe schemering ontwaard van het geheim des kruises, door de profeten aangekondigd, doch van dat licht verschrikt, had hij de oogen gesloten om het niet te aanschouwen en hij klemde zich, vaster dan ooit, aan den gewonen sleur der oefeningen van het Talmudismus.

Sedert twaalf jaren dacht hij niet meer aan die voorbijgaande lichtstraal, toen hij onlangs de bekeering hoorde verhalen van den joodschen geneesheer Perquem, die, gelijk men weet, het doopsel der christenen op zijn doodsbed had verzocht. De bekeering van dien geneesheer, die als een orakel zijner geloofsgenooten was gewoest, maakte eenen diepen indruk op den grijzen rabbijn Siméon, en de fabelen bij die gelegenheid door de joden uitgestrooid, wel verre van hem te behagen, deden zijne conscientie ontwaken. Bij herlas de gewijde schriften met een vurig verlangen om de waarheid te kennen en hij erkende dat de Heilige Israëls, door Mozes en de profeten aangekondigd, ten bepaalden tijde gekomen was, en, volgens zijne eigene uitdrukkingen, zag hij Jesus Christus op elke bladzijde van den bijbel schitteren. Gelijk de bloem afvalt als de vrucht gevormd is, zoo zeide hij, is het judaïsmus langzamerhand verdroogd naarmate het Christendom zich in de wereld ontwikkeld heeft; en hij vond het ongerijmd, de vrucht te versmaden om de verkleurde bloemen op te rapen en weder zaden te volgen. Vol van voorgevoel, spoedde hij zich naar eenen bij joden en christenen bekenden priester, bij opende hem zijn hart met al den ernst van iemand, die zich bereiden wil om voor God te verschijnen. Ondanks zijnen aandrang werd het doopsel eenige weken uitgesteld. Eindelijk brak de dag der wedergeboorte aan en op donderdag 24 april II. boog de oude Israeliet zijn grijs hoofd onder de heilige wateren van het doopsel, in de kerk van de *Missions-Etrangères* te Parijs. De plegtigheid, die den vorigen zondag van den predikstoel was afgekondigd, had eene groote menigte van gelouvigen tot zich getrokken en werd met groote statigheid verrigt. De waardige pastoor, de heer Dumarsais, geassisteerd door den abbé Ratisbonne 1) en eene talrijke geestelijkheid, gingen processiewijze den catechumeen, tusschen den heer Daniel en Mevrouw de weduwe Perquem, zijne doopbergen gaande, afhalen. Na de exorcismen en de gebruikelijke vragen, op welke de catechumeen met eene vaste stem antwoordde, begaf de optogt zich naar het altaar voor 't welk zich in twee rijen geschaard eenige jeugdige neophyten bevonden. 't Was een stichtelijk schouwspel die jeugdige van godsvrucht doordrongen meisjes, boven welke zich het eerbiedwaardig hoofd des grijsaards verhief, te zien. Maar de reeds diep geroerde geloovigen konden hunne tranen niet weerhouden, toen de pastoor der zielen, met zijne aandoenlijke welsprekendheid, het woord nam. — 't Is eene uitmuntend groote vertroosting voor de Kerk, zeide de vrome herder, de genade te zien kiemen onder de verbasterde zonen der patriarchen, in dezen tijd waarin een zoo groot aantal van christenen ontrouw wordt aan de genade en getuigen te zijn van den terugkeer der kinderen Israëls, in het oogenblik, waarin de Kerk zucht en weent over den afval van zoovele kinderen die zij gevoed en gekweekt heeft. Laat ons voor beide bidden, opdat de Heer, die, volgens den H. Paulus, hen allen in het ongeloof heeft gewikkeld, aan allen barmhartigheid bewijze. En gij, geliefde broeder, nieuwe Simeon, die dengene erkend hebt die het licht der volken en de glorie van het volk Israëls is, en die hem aan uw hart gaat drukken, zegt met den grijsaard van Jerusalem: *Nunc dimittis servum tuum in pace*: laat nu uwen dienaar in vrede gaan! Ja in vrede! de vrede die alle begrip te boven gaat, die vrede gaat in uwe ziel nederdalen en haar met een nieuw leven met eene geheel en al hemelsche blijdschap overstroomen! In dit plegtig oogenblik zult gij bidden voor het groot huisgezin, dat u in zijn midden opneemt, voor de Kerk en hare herders; gij zult ook bidden voor de bekeering uwer broederen, opdat zij opstaan uit de schaduwe des doods, waarin zij gedurende zoovele eeuwen gezeten zijn, en opdat, volgens de goddelijke beloften, geheel Israël zalig worde. *Omnis Israël salvabitur.* Eindelijk, bid, bid vuriglijk voor het heilig op het vruchtbaar veld der Kerk nieuw ontluiken werk, en dat, door God gezegend, zich aan onze oogen reeds geheel met bloemen en vruchten beladen vertoont.

Het gebed des regtvaardige dringt door de wolken, zegt de H. Schrift, en voortaan zult gij onder de regtvaardigen geteld worden, verlnirs Jesus Christus, die onze geregtigheid is, u in zijnen naam regtvaardigen zalt. Bid dan met vertrouwen; bid met liefde en dank den God uwer vaderen, want zijne barmhartigheid is eeuwiglijk.

Na die aandoenlijke toespraak, van welke wij slechts de laatste woorden hebben aangevoerd, ontving de gelukkige grijsaard het doopsel en in een wit linnen gewaad gekleed, woonde hij de heilige mis offerande bij en communiceerde onder dezelve. Zijn schoon gelaat scheen van blijdschap te veranderen.

De nieuw bekeerde grijsaard zal zijne dagen in een klooster gaan eindigen. In die stille afzondering zal hij zelf de beweggronden zijner bekeering in geschrifte stellen. (*Cath. Ned. St.*)

1) De abbé Ratisbonne is mede, gelijk men weet, een zoon Abrahams, de broeder van den bekenden Maria Alphonsus Ratisbonne, wiens bekeering wij vroeger hebben medegedeeld.

Advertentien.

*** Heden beviel van eene DOCHTER, *JOHANNA CATHARINA SPITARD*, geehelijkte Echtgenoot van

J. TH. BOELEN.

's Bosch 13 *Mei* 1845.

STOOMJAGT

JAN VAN ARKEL

BERVATTING VAN DIENST.

De Directie maakt bekend dat de dienst tusschen *'s Bosch*, *Gorinchem*, *Dordrecht*, *Rotterdam* en *Schiedam* op Maandag den 12 Mei 1845 hervat is met het **Nieuw Zeezeren Stoomjagt.**

VERTREK UREN — ZOMERDIENST.

Dagelijks, uitgenomen des Zondags

Van *'s Bosch* ten 6 ure, van *Schiedam* ten 12½ ure

Van *Rotterdam* ten 1 ure.

Nadere onderrigtingen bij de Agenten en te *'s Hage* bij *A. P. KOENS* op het Spui.

POSTWAGEN ONDERNEMINGEN

ONDERNEMING

SPOORWEG-CORRESPONDENTIE

Vanaf op 16 Mei e. k. dagelijks

Van *Breda* sm. ten 5, van *Tilburg* ten 7¼, van *'s Hertogenbosch* ten 9¼ van *Grave* aan 12 uur van *Nijmegen* ten 2¼ uur om te *Arnhem* voor het vertrek van den Spoortrein op *Utrecht* en *Amsterdam* van 4 ure 20 minuten aantekomen. Van hetzelfde naar *Doesburg*, *Zutphen*, *Deventer* enz. des avonds ten 5 ure.

Van *Deventer* sm. ten 5½, van *Zutphen* ten 7½, van *Doesburg* ten 8¼ om te *Arnhem* voor 10 ure aan te komen, in correspondentie met den Spoortrein van 11 ure 15 minuten.

Van *Arnhem* sm. ten 10 uren na aankomst van den eersten Trein van *Amsterdam*, om te *Nijmegen* ten 11¼, te *Grave* aan 1¼, te *'s Hertogenbosch* ten 4½, te *Tilburg* ten 7, en te *Breda* ten 9¼ ure aantekomen.

De Kantoren zijn: *Breda* Hotel de Kroon, *Tilburg* en *'s Bosch* de Gouden Leeuw, *Grave* Eenhoorn, *Nijmegen* de Stad Frankfort en Rotterdamsche Wagen, *Arnhem* het Zwijnshoofd, *Zutphen* en *Deventer* Keizerskroon.

*** Eene **VEERPONT** met TOEBEHOOREN te Koop te bevragen bij *C. VERHEIJ* aan het Veer te *Neder-Hemert* aan de Maas.

*** De Notaris *JOH. DE BERGH*, te *'s Hertogenbosch*, zal aldaar bij de Stadt Haven, bij de Asschenhuur, op Vrijdag den 30 Mei 1845, des morgens ten 9 ure verkoopen:

EENE ZEER GROOTE EN SCHOONE PARTIJ

TIMMERHOUT

van allerlei aard.

EINDHOVEN 13 Mei 1845.

ROGGE het Ned. mud	f 6,92
BOEKWEIT	4,00
HAVER	2,80
Het Nederl. pond boter	0,65
Roggebrood	0,09½

Ter drukkerij van D. A. A. DE ROOY.